

Principy života

Ukázali jsme si, že dnešní věda mylně vysvětluje vznik života, vývoj živých organismů, vznik tvarů, fungování ekosystémů nebo některé chování zvířat a mylně vykládá i původ člověka. To vše proto, že neuznává existenci ducha, anebo že ducha, respektive vědomí považuje za produkt živé hmoty, jež podle ní vznikla z hmoty neživé; případně považuje vědomí za funkci nervové soustavy a ducha přenechává filosofům a teologům, domnívají se, že hmotu, hmotný svět může vysvětlit bez něj. Tento omyl však nezůstává omezen jen na vědu, ale proniká do celé společnosti a do duší lidí a určuje společenskou realitu - neboť, jak jsme si již uvedli, vědomí určuje, jaké bude bytí, nikoli naopak.

Omyl vědy spočívá také v tom, že chce zákony platnými pro mrtvou hmotu vysvětlovat hmotu živou. A zde musí ztroskotat, anebo použít triky, aby zastřela zjevné nesrovnalosti mezi teorií a skutečností. Vědní obor zabývající se pohybem neživé hmoty se nazývá mechanika a za jeho zakladatele bývá označován anglický fyzik Isaac Newton (1642-1727), který postuloval tři základní pohybové zákony a také zákon gravitace. Traduje se, že si jednou zdříml v sadu pod jabloní, když tu mu na hlavu spadlo jablko. Newtonovi se rozsvítilo a uvědomil si, že všechny předměty padají směrem ke středu Země a že jsou zřejmě přitahovány gravitační silou. Všechny neživé předměty podléhají této síle, všechny neživé předměty také podléhají zkáze, rozpadají se, směřují k entropii. Přesto v živé přírodě kolem sebe vidíme řád (při bližším pohledu až neuvěřitelně geniální, moudrý řád), ale také logiku, ba smysl. Živé organismy „fungují“, tedy žijí, v rozporu se zákony neživého světa vzdorují rozkladu, regenerují se a při poranění se hojí, rozmnožují se. Dokonce - a to Newtonovi uniklo - překonávají strašlivý zákon gravitace a stoupají vzhůru,

rostou, zvedají se k výšinám, berou z půdy minerální látky a pozvedají je do svého těla, oživují je, dopravují je spolu s vodou vzhůru, zabudovávají je do svých buněk. Některé stromy se tyčí až do výše sto či sto třiceti metrů a do této výše, navzdory gravitaci, vedou proud svých šťáv. Zvířata - poháněna jakousi *vis vitalis*, tedy silou života - běhají, skákají a dokonce létají a člověk se napřimuje a chodí na obdivuhodné klenbě chodidel, v úžasné vertikále svého trupu, zatímco jeho ruce a hlava se takřka volně vznášejí ve vzduchu. Newtonovi nedošlo, že jablko, které mu spadlo na hlavu, se nejprve muselo na strom nějakým způsobem dostat, jeho jednotlivé součásti se musely poskládat do neuvěřitelně složitého a přitom harmonického celku, do kulatého červeného aromatického plodu, jaký by nedokázala vyrobit žádná laboratoř ani se všemi počítači světa - a jaký by nikdy nemohl vzniknout, kdyby platily jen zákony mrtvé hmoty. Ty dokážou jablko pouze dostat ze stromu na zem a nechají ho rozpadnout se na jednotlivé složky.

Živé organismy se tedy evidentně neřídí zákony mrtvé hmoty a disponují něčím, co přírodní věda doposud zcela pomíjela, oním organizujícím životním principem, vitální silou nebo - jak ji nazývá Aristoteles - organizační duší. A proti síle gravitace zde zjevně působí síla levitace, již ovládají všechny organismy včetně člověka - i toho, který tomu nevěří.

Že však nemůžeme utvářet svět k jeho (a svému) zdaru, pomíneme-li tak zásadní princip spočívající v jeho základu, totiž princip života, je více než zřejmé. Proto také tvůrce anthroposofie Rudolf Steiner (1861-1925) volal po nutnosti organiky jako vědy živého. K čemu vede absence této vědy a z ní vycházejícího poznání živého, vidíme sami: zemědělství je postaveno na hnojení mrtvými solemi, v některých případech je dokonce půda nahrazována minerální vatou napájenou roztokem chemických solí, třebaže plody, které takto vznikají, postrádají většinu svých

chuťových vlastností. Se zvířaty se ve velkochovech a na jatkách zachází jako se stroji na maso, vejce nebo mléko. Potraviny jsou „vylepšovány“ chemickými přísadami (mnohdy vyrobenými z ropy), aby se co nejsnadněji strojově zpracovávaly, aby co nejdéle odolávaly přirozeným procesům rozkladu a aby předstíraly vzhledové, chuťové a čichové vlastnosti, které nemají. Ve zdravotnictví zase vidíme snahu léčit nemoci pomocí chemických látek, léčit pouze tělo pojímané jako sice složitý, avšak vypočítatelný a ovladatelný stroj. O tom, jak bez znalosti principů života zacházíme s krajinou a celou Zemí, škoda mluvit.

Výjimečnou osobností, která na základě svého velmi bedlivého a nepředpojatého pozorování přírodních dějů dospěla k obdivuhodným poznatkům přírodních zákonitostí, ale také k poznání destruktivity lidského zacházení s přírodou, byl Rakušan Viktor Schaubberger (1885-1958). Schaubberger vyrůstal jako syn lesníka v hlubokých lesích v okolí Plešného jezera na Šumavě a již od dětství se v něm rozvíjel intuitivní cit pro přírodu. Později absolvoval lesnickou školu a jako lesník také pracoval, stále více se však věnoval navrhování a stavbě plavebních zařízení a vynalézání přístrojů zcela zvláštního druhu. Při své práci v lese, při pozorování horských bystřin a pramenů, koloběhu vody v krajině a spojení vody a lesa si například všiml, že za určitého stavu vody v ní mohou plavat i předměty, které jsou těžší než voda sama, nebo že pstruzi dokážou plout bez jediného hnutí ploutví proti prudkému proudu a s lehkostí překonávat vysoké vodopády tím, že se nechají vyzvednout zvláštní silou působící proti proudu vody. Postupně pochopil, že principem všech dějů života je dostředivý pohyb, takzvaná imploze, navíc pohyb ve spirále, kdežto přímočarý pohyb a pohyb odstředivý, tedy explozivní, je pohybem procesů smrti, to znamená pohybem neživé hmoty. Zatímco dostředivý pohyb je pohybem konstruktivním, pohybem vnášejícím řád, a tedy pohybem organizujícím,

je odstředivý pohyb pohybem destruktivním, přinášejícím chaos. Schauberger říká: „*Pohyb, který tvoří, vyvíjí, zušlechťuje a buduje, je pohyb po cykloidní prostorové křivce, tedy spirálový pohyb zvenci dovnitř směrem k centru pohybu - to jest pohyb centripetální, dostředivý. V přírodě ho nacházíme všude tam, kde pracují budující síly: ve spirálových mlhovinách ve vesmíru, v pohybu naší planetární soustavy, v pohybu vody, krve a šťáv. Rozkládajícím, rozpouštějícím pohybem je naproti tomu pohyb centrifugální, odstředivý. Pohybující se médium spěje z centra ven k periférii. Je to, přímý pohyb. Částičky v médiu jsou doslova vymřšťovány z centra k periférii. Médium se uvolňuje, rozpouští a rozpadá. Příroda tento pohyb používá, aby rozpustila opotřebované komplexy a pak z jednotlivých zlomků koncentrujícím pohybem znovu poskládala nové formy, nové celky. Centripetální, cykloidní spirálový pohyb odpovídá klesající teplotě, kontrakci a koncentraci. Centrifugální pohyb znamená totéž co stoupající teplota, teplo, rozpínání, expanze a exploze. V přírodě dochází k neustálému vzájemnému působení obou forem pohybu, avšak budující pohyb musí převažovat, aby vůbec mohl probíhat vývoj.*“⁴⁰

To ovšem znamená, že veškerá naše technika, která je založena na výbušných motorech, je technikou smrti, nikoli života. A to nejen v tom smyslu, že je založena na principu smrti, tedy principu expanze, ale i proto, že svou činností tento princip na Zemi dále vytváří a nesmírně posiluje. Promítneme-li si to obrovské množství spalovacích motorů, které denně pracují proti životu, dojde nám úplný dosah toho, co se děje. Schauberger sám si uvědomoval, že jde o slepou uličku lidského vývoje, která dříve či později povede ke všeobecné zkáze, a usilovně pracoval na vývoji zařízení založených na principu života, tzv. implozních strojů. Tyto stroje by jako pohon používaly vzduch či vodu, místo škodlivých zplodin by jejich odpadním produktem byl plyn srovnatelný s vydechovaným vzduchem a praco-

valy by s nesrovnatelně vyšší účinností než technika smrti. Navíc by posilovaly pól života na Zemi a prospívaly by tak jeho evoluci. Schauberger byl ve svých snahách dokonce částečně úspěšný a kromě toho, že vytvořil aparaturu na úpravu pitné vody, která pak měla charakter horské pramenité vody a lidé hovořili o jejím osvěžujícím, ba dokonce léčebném účinku, podařilo se mu také zkonstruovat stroje, které podle zpráv několika očitých svědků dokázaly bez paliva neustále zvyšovat své otáčky. Problémem bylo jen jejich ovládání. Jeden takový stroj se při zkušebním spuštění, které bylo provedeno i přes Schaubergerův zákaz, údajně vznesl a roztránil se o strop místnosti. Schaubergerovy válečné a poválečné výzkumy a pokusy vzbudily ovšem zájem určitých kruhů v USA, které jej nakonec vylákaly k cestě do Spojených států. Tady se jim podařilo pohrůzkami a vydíráním Schaubergera přimět k tomu, aby jim vlastnictví všech svých vynálezů smluvně postoupil. To jej zcela zlomilo; za několik dnů po návratu z USA Schauberger umírá. Všechny jeho modely a konstrukce pak byly odvezeny do USA, kde jejich stopa mizí.

Za největší prohřešek proti zákonům života Schauberger považoval štěpení atomového jádra; to je podle něj vrcholem destrukce a konečnou fází bídy naší doby. Vezmeme-li vážně existenci sil života, tedy určitého životního principu, který nelze vysvětlit zákony platnými pro mrtvou hmotu, musíme vzít vážně i existenci sil smrti jako zcela reálné destrující energie či principu. Prakticky veškerá naše technika, kterou jsme zaplavili svět, tento princip smrti šíří. Týká se to nejen spalovacích motorů, ale stejně tak i všech elektrospotřebičů, neboť i elektrická energie je vyráběna technikou smrti. Rozměr této destrukce je tak obrovský, že není v lidských silách uvědomit si ho. Schauberger to formuluje poměrně jasně: „ *Tato civilizace je dílem*

člověka, který samolibě, bez ohledu na skutečné dění v přírodě, vybudoval svět beze smyslu a bez základů, svět, který jeho, jenž by měl být dosud jeho pánem, hrozí zničit, protože svým jednáním a svou prací narušil smysl jednoty vládnoucí v přírodě. ³³ Vyhlídky, nedojde-li k zásadní změně, jsou tragické: „Zapříčínující silou je náš rozum a jím vytvořená bezduchá technika, stejně jako naše zákonů zbavená a smysl narušující technická kultura, jež jsou společně také příčinou narušení koloběhu vody a krve Země. Pokud tedy všechno, co tato anorganická civilizace vytváří, bude zanikat tempem jejího rozvoje, pak tento zánik není v žádném případě přechodnou krizí, nýbrž samozřejmým zhroucením kulturní budovy postavené bez základů do závratné výše; spolu s ní bude ovšem strženo i to, co zde ještě zbylo z opravdové kultury.“³⁴

Schaubeger si uvědomoval, že s tím, co ví, stojí sám proti celému lidstvu, téměř bezvýhradně věřícímu ve správný směr našeho pokroku. Nemohl však jinak; na to věděl příliš mnoho. Sám to uzavřel těmito výmluvnými slovy: „Považuji mě za blázna. Možná že mají pravdu. V takovém případě nehraje roli, jestli je na světě o jednoho blázna víc nebo míň. Je-li tomu ale tak, že mám pravdu a věda se mylí, pak nechť se Pán slituje nad lidstvem.“

Radomil Hradil